Co-funded by the European Union

GLUHI VOZNIKI
ZNAKOVNI JEZIK V PROMETNEM IN VOZNNIŠKEM IZOBRAŽEVANJU

MODUL:
5. PREDNOST

DEJAVNOST:
5.2. PREDNOST NA KRIŽIŠČIH

MAVİ PENCERE Special Education Association

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

ANPEDA Vergil Florea

iBF Internationales Bildungs- und Fahrschulzentrum GmbH

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

»Sofinancirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorja(-ev) ter ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorni niti Evropska unija niti EACEA.«

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

»Ta dokument je bil pripravljen kot brezplačno učno in izobraževalno gradivo (odprti izobraževalni vir) ter je objavljen pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 mednarodna (Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International). Za ogled kopije te licence obiščite:

http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/«

Deaf Drivers

PREDLOGA OBRAZCA DEJAVNOSTI

Modul	Modul 5: Modul o prednosti (A.3.6.)
Naslov dejavnosti	Dejavnost 2: Prednost na križiščih (Dejavnost 5.2)
Povzetek	Namen te dejavnosti je naučiti, katera vozila, pešci in drugi udeleženci v prometu imajo prednost v prometu. Ta dejavnost bo najprej pojasnila pravila, osnovna načela in povezane pojme, ki jih je treba upoštevati pri uveljavljanju prednosti na križiščih, železniških progah in različnih cestah, ter podala informacije o tem, kako uveljavljati prednost v različnih cestnih in prometnih razmerah.
Tema(e)	V tej dejavnosti bodo obravnavane naslednje teme: 5. Prednost 5.2. Prednost na križiščih 5.2.1. Križišče in povezani pojmi 5.2.2. Osnovna pravila prednosti na križiščih 5.2.3. Prednost na glavnih in stranskih cestah 5.2.4. Prednost na T-križiščih 5.2.5. Prednost na ozkih cestah 5.2.6. Prednost na krožiščih 5.2.7. Prednost vozil, ki vozijo naravnost na križiščih 5.2.8. Prednost zavijajočih vozil na križišču 5.2.9. Prednost na železniških prehodih
Avtor/ji	Datum: Različica:
Pregledal/a	Datum: Različica:

Scenarij dejavnosti

5. Prednost

5.2. Prednost na križiščih

5.2.1. Križišče in povezani pojmi

Križišče je skupno območje, ki nastane s sekanjem ali združevanjem več cest.

Križišča se običajno poimenujejo glede na število cest, ki se sekajo. Na primer, imenujejo se trikraka križišča, T-križišča, štirikraka križišča, šestkraka križišča itd. Poleg tega se križišča poimenujejo tudi glede na svojo vrsto; krožišče, otočno križišče, semaforizirano križišče, železniško križišče (nivojski prehod) itd.

Predstavimo si nekaj pomembnih pojmov, povezanih s križišči;

Regulirano križišče: To so križišča, kjer prednost nadzorujejo prometni policisti, semaforji ali prometni znaki (vodoravne in navpične označbe).

Neregulirano križišče: To so križišča, kjer ni prometnih znakov ali oznak.

Glavna cesta: Glavna cesta je zbirna cesta, ki se nahaja znotraj ali zunaj naselja, jo določijo pristojni organi, odgovorni za dokončanje in popravilo izvoza, in je odprta za glavni promet ter primerna za velik promet.

Stranska cesta: Stranska ali vmesna cesta, ki se priključuje na cesto z veliko gostoto prometa.

5.2.2. Osnovna pravila prednosti na križiščih

Zaradi velike gostote prometa na križiščih je potrebno večje upoštevanje prometnih pravil. Posebej pomembno je upoštevanje semaforjev in prometnih znakov.

Prednost na reguliranih križiščih

Na reguliranih križiščih se prednost uveljavlja z upoštevanjem naslednjih elementov po vrstnem redu prednosti:

Slika 1: Vozila s prednostjo

- **Vozila s prednostjo prehoda:** Reševalno vozilo, gasilsko vozilo, policija itd. imajo prednost.

- Če je prisoten **prometni policist**, se prednost uporablja v skladu z znaki in navodili policista.

Slika 2: Prometni policist

Slika 3: Semaforji

- Če so prisotni "**semaforji**", se prednost uporablja glede na barvo luči.

- Če je prisoten znak "**Križišče s prednostjo**", prednost pripada vozilom na cesti, na katero se vozilo priključuje ali ki jo seka.

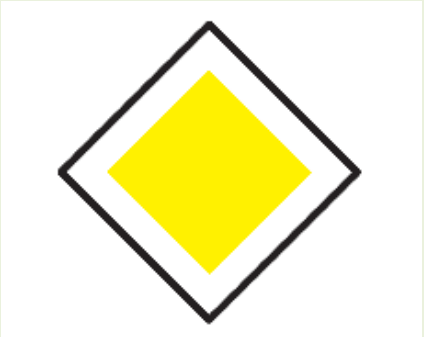
Slika 4: Znak za križišče s prednostjo

Slika 5: Znak STOP

- Če je prisoten znak "**Stop**", prednost pripada vozilom na cesti.

- Če je prisoten znak "Glavna cesta", prednost pripada vozilom na glavni cesti.

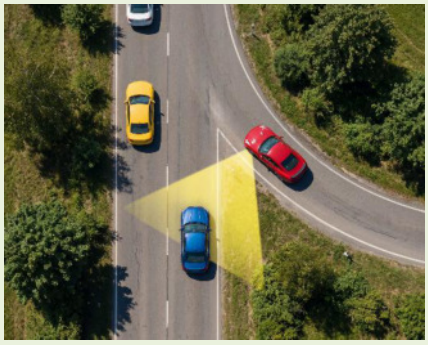
Slika 6: Znak za glavno cesto

Prednost na nereguliranih križiščih

Na nereguliranih križiščih, kjer ni prometnega policista, semaforja ali prometnega znaka, veljajo naslednje prioritete za prednost.

- **Prednost glavne ceste:** Vozila na stranskih cestah morajo dati prednost vozilom na glavni cesti. Podobno morajo vozila, ki zapuščajo zasebno območje, kot je bencinski servis ali parkirišče, dati prednost vozilom na glavni cesti.
- **Prednost z desne:** Če so ceste, ki se priključujejo na krake križišča, enakega statusa (vse ulice, vse ločene ceste ali vse dvosmerne ceste), morajo vozniki dati prednost vozilom, ki prihajajo z njihove desne strani.
- **Prednost vožnje naravnost:** Vozila, ki zavijajo, morajo dati prednost vozilom, ki vozijo naravnost.
- **Prednost na krožnem križišču:** Vozniki, ki se približujejo otočnemu križišču/krožišču, morajo dati prednost vozilom, ki so že v križišču.
- **Prednost motornih vozil:** Nemotorna vozila morajo dati prednost motornim vozilom.
- **Prednost železnice:** Če ni drugače določeno, imajo vozila, kot so vlaki in tramvaji, ki vozijo po tirih, prednost.

5.2.3. Prednost na glavnih in stranskih cestah

Slika 7

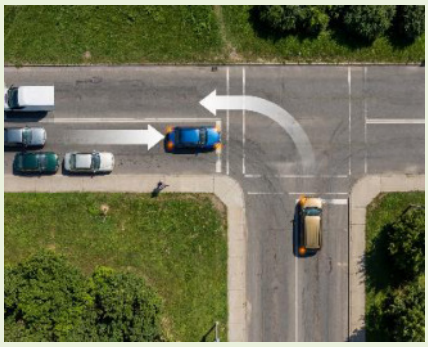
Vozila na glavni cesti imajo prednost. Ker vozilo na stranski cesti še ni vstopilo na glavno cesto, mora nanjo vstopiti šele, ko je vozilo na glavni cesti končalo svoj prehod. Slika 7 prikazuje vozilo, ki vstopa na glavno cesto s stranske ceste in se ustavi, medtem ko vozila na glavni cesti uveljavljajo svojo prednost. Glede na to, da se prometne nesreče na križiščih in cestnih priključkih dogajajo zelo pogosto, je priporočljivo, da vsa vozila uveljavljajo svojo prednost z največjo previdnostjo in preverjanjem cestišča, tudi če imajo na teh območjih prednost.

Vozilo, ki miruje, mora dati prednost vozilom, ki se premikajo po cesti. Vozila, parkirana na parkiriščih, bencinskih servisih ali ob robu ceste, morajo dati prednost vozilom, ki se premikajo po dovoznih cestah. Do izhoda na cesto naj pride šele, ko so ta vozila mimo.

Slika 8: Vozilo, ki zapušča parkirni prostor

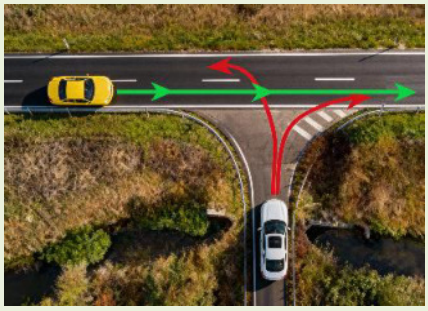
5.2.4. Prednost na T-križiščih

Slika 9: T-križišče

Med križišči je T-križišče najbolj izstopajoče, saj povezuje glavno cesto s stransko cesto. Na T-križiščih mora vozilo, katerega pas se konča, dati prednost vozilom, ki nadaljujejo po cesti. To pravilo je pravilo prednosti za vozila, ki vozijo naravnost. Vendar je treba na T-križiščih paziti na konec ceste, zavoje in na to, ali je cesta, ki se nadaljuje, glavna cesta.

Prednost na T-križiščih je v osnovi precej preprosta. Slika 10 prikazuje vozilo, ki vstopa na glavno cesto s stranske ceste na T-križišču. V skladu s tem ima rumeno vozilo na glavni cesti prednost.

Slika 10: T-križišče

5.2.5. Prednost na ozkih cestah

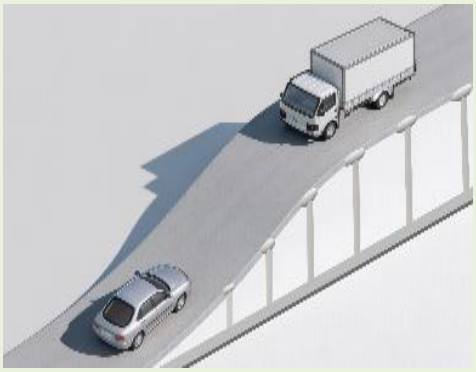
V primerih, ko se dve vozili srečata na cesti, ki je preozka, da bi lahko peljali mimo hkrati, in kjer ni prometnih znakov ali signalov, ima prednost vozilo, ki vstopa na ozko cesto.

Slika 11: Na zoženi cesti

Če na ozko cesto še ni vstopilo nobeno vozilo, se prednost dodeli glede na vrsto vozila. V tem primeru so vozila razvrščena od najmanjšega do največjega. V skladu s tem naj bo prednost dana v naslednjem vrstnem redu: najprej osebni avtomobil, nato minibus, nato avtobus, kombi, tovornjak, traktor. (Slika 11)

Na ozkih in klancih navzgor/navzdol mora vozilo, ki se spušča navzdol, dati prednost vozilu, ki se vzpenja navzgor (slika 12).

Slika 12: Prehod na ozkih klancih

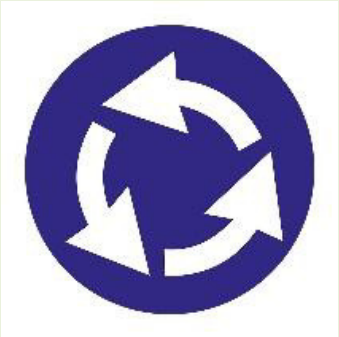
5.2.6. Prednost na križiščih

Slika 13: Križišče

Križišča, znana tudi kot »otočna križišča«, so križišča, kjer vozila zavijajo okoli krožnega območja, imenovanega »otok« ali »križišče« na sredini, kjer se povezuje več cest (slika 13). Na teh križiščih imajo prednost vozila, ki so že v križišču in se pripravljajo na izstop. V tem primeru, tako kot pri drugih križiščih, druga vozila ne morejo vstopiti na območje križišča, dokler vozila, ki so že notri, ne izstopijo, in morajo počakati na druga vozila. Skratka, v križiščih prednost pripada vozilom, ki so že v križišču. Če dve vozili prispeta na uvoz v križišče hkrati in sta pasova enaka, ima prednost vozilo z desne.

Vozniki so ob približevanju križiščem običajno opozorjeni z "**znakom za križišče**" (slika 14). Ta opozorilni znak zadostuje tudi za določitev prednosti, ta križišča pa se štejejo za neregulirana križišča. Na teh križiščih prednost vedno pripada vozilom, ki zavijajo okoli otoka.

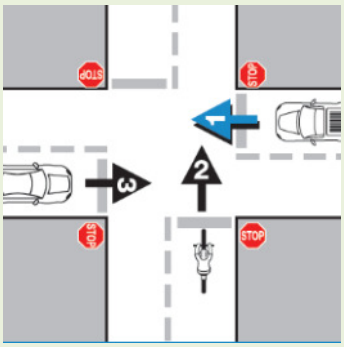

Slika 14: Znak za križišče

Vozniki morajo:

- Dati smerni znak,
- Zmanjšati hitrost ob vstopu in zavijanju v križišču,
- Vstopiti v križišče iz ustreznega pasu glede na cesto, v katero zavijajo in vstopajo,
- Med kroženjem okoli otoka se izogibati nepotrebnim menjavam pasov,
- Ob približevanju cesti, na katero vstopajo, vstopiti v desni pas z desnim smernim znakom in zapustiti križišče,
- Vstopiti v ustrezen pas v smeri vožnje ceste, na katero vstopajo.

5.2.7. Prednost vozil, ki vozijo naravnost na križiščih

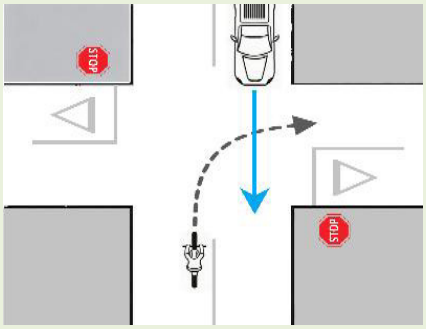

Slika 15: Križišče

Na nereguliranih križiščih, kjer ni ločevanja med glavnimi in stranskimi cestami, ima prednost vozilo, ki je najbolj desno. Če ima več vozil pravico zaviti ali voziti naravnost, se prednost dodeli, začenši z vozilom, ki je najbolj desno. Na sliki 15, ker je vozilo številka 1 najbolj desno od vseh vozil, vozilo številka 1 prvo uveljavlja prednost, nato pa, ker je na desni, pelje mimo vozilo številka 2.

5.2.8. Prednost zavijajočih vozil na križišču

Na križiščih mora vozilo, ki zavija, dati prednost vozilu, ki pripelje nasproti: pri zavijanju desno ali levo imajo vozila, ki vozijo naravnost, prednost. Kot je prikazano na sliki 16, če se na križišču srečata dve vozili, mora imeti vozilo, ki vozi naravnost, prednost. Na sliki 16 ima vozilo, ki vozi naravnost, prednost.

Slika 16: Križišče

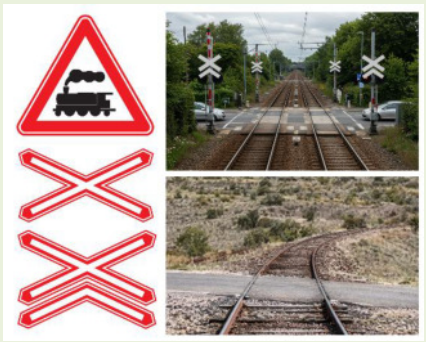
Slika 17: Zavijajoča vozila

Vozilo, ki zavija iz svojega pasu, ima prednost. Če na križišču hkrati zavijata dve vozili, desno ali levo, prednost pripada vozilu, ki zavija desno, medtem ko ostaja v svojem pasu. Vozilo, ki zavija tako, da se premakne iz svojega pasu v drugega ali v nasprotni pas, mora počakati na drugo vozilo, ki na križišču zavija desno in ostaja v svojem pasu. V skladu s tem na primeru slike 17 vozilo 2 pelje mimo prvo, vozilo 1 pa čaka, ker zavija tako, da se premakne iz svojega pasu v drugega.

Če ste v dvomih, je priporočljivo previdno dati prednost drugim vozilom. Če se voznik s prednostjo iz kakršnega koli razloga počuti neugodno ali če cesta ni varna, je prav tako pravilno, da drugo vozilo spustite mimo. Varnost je vedno na prvem mestu. Vedno nadaljujte le, ko ste prepričani, da so vam drugi vozniki dali prednost.

5.2.9. Prednost na železniških prehodih

Če železniški prehodi niso označeni s prometnimi znaki ali lučmi, prednost vedno pripada vozilom, ki vozijo po železnici. Vlaki in tramvaji so železniška vozila in imajo prednost na križiščih, kjer se cesta seka z železnico.

Slika 18: Železniški prehodi

Ocenjevanje in vrednotenje

Pogoji za ocenjevanje in vrednotenje

V tem usposabljanju je treba pri merjenju in vrednotenju ravni znanja udeležencev upoštevati naslednje točke:

- Besedila vprašanj morajo biti jasna, jedrnata in razumljiva.
- Vprašanja je treba pripraviti z uporabo tehnik testov z izbirnimi odgovori.
- Vprašanja morajo imeti 4 možnosti z le 1 pravilnim odgovorom.
- Pri pripravi vprašanj je treba uporabiti pojme, primerne za tolmačenje v znakovni jezik.
- Vprašanja morajo zajemati informacije, podane v tem usposabljanju.
- Za teste je treba ločeno pripraviti ključe za odgovore in ključe za točkovanje.

Preizkus znanja

1- Kaj od naštetega opisuje območje, kjer se seka več cest in uporaba prednosti ni določena ter kjer ni prometnih znakov, prometnih policistov ali prometnih tabel?

A) Glavna cesta
B) Stranska cesta
C) Regulirano križišče
D) Neregulirano križišče

2- Katero od naštetih vozil ima prednost na krožiščih?

A) Zavijajoča vozila
B) Vozila, ki prihajajo z desne
C) Vozila, ki prihajajo z leve
D) Mirujoča vozila

3- Katero vozilo ima prednost na nereguliranih železniških prehodih?

A) Osebni avtomobil
B) Vlak
C) Motorno kolo
D) Vsa navedena

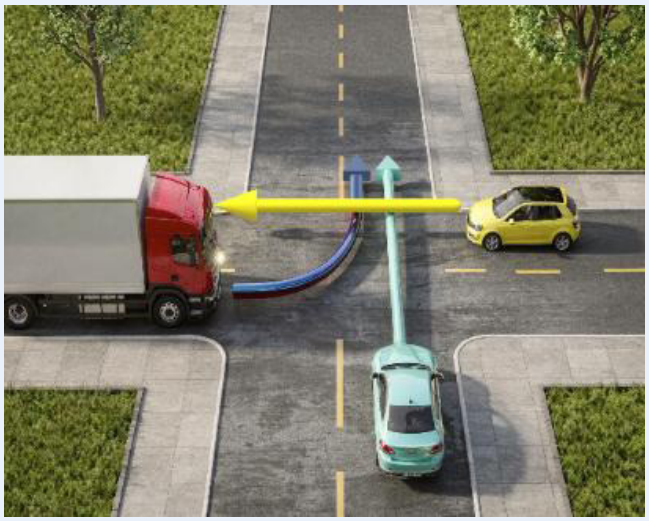
4- Katero od naštetih dejanj bi bilo za voznike na krožišču napačno?

A) Dajanje smernega znaka

B) Zmanjšanje hitrosti med zavijanjem

C) Vstop v krožišče iz pasu, najbližjega osrednjemu otoku

D) Povečanje hitrosti ob vstopu v krožišče

Slika k vprašanju 5

5- Na sliki so na nereguliranem križišču, kjer so vse ceste glavne, s puščicami označene smeri, ki jih bodo vozila ubrala pri prečkanju križišča. Glede na to, katero vozilo naj ima prednost prvo?

A) Rdeče vozilo

B) Modro vozilo

C) Rumeno vozilo

D) Vsa navedena.

Rešitve

1- D / 2- A / 3- B / 4- D / 5- C Vsako vprašanje je vredno 20 točk, skupaj 100 točk

Samoocenjevanje

Prosimo, ocenite vsako trditev od 1 do 5:

1 = Sploh se ne strinjam | 2 = Ne strinjam se | 3 = Neodločen/-a | 4 = Strinjam se | 5 = Popolnoma se strinjam

Trditve za samoocenjevanje	1	2	3	4	5
1. Poznam pravila prednosti na reguliranih križiščih.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Poznam pravila prednosti na nereguliranih križiščih.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Naučil/a sem se, katera pravila imajo prednost pred drugimi pri uveljavljanju prednosti na križiščih.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Vem, kako se prednost uveljavlja na železniških prehodih.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Vem, kako se prednost uveljavlja na krožiščih.	☐	☐	☐	☐	☐

Ključ za točkovanje:

21–25 točk: Vaše znanje je zelo dobro. Poznate prometne predpise.

16–20 točk: Vaše znanje je zadostno, vendar imate na nekaterih področjih še možnost izboljšav**.**

11–15 točk: Imate zmerno raven znanja; dodatno usposabljanje bo koristno.

6–10 točk: Vaša raven znanja je nizka; priporočamo celovito usposabljanje**.**

0–5 točk: Vaše zavedanje in znanje o tej temi sta resno pomanjkljiva.